

Walki o Kołobrzeg 1806/1807 cz.2.

Autor: Ireneusz Piecyk

CHANDARMERIA ORDYNANSOWA GWARDII Napoleon, w Saint Cloud dn. 24 września 1806 r. wysłał ministrowi spraw wewnętrznych projekt sformowania oddziału kawalerii. Ten projekt był przeznaczony dla dawnej szlachty, by mogła ona służyć na nowo Francji, w pobliżu cesarza. **WARUNKI NOWEJ FORMACJI:** Wszyscy ludzie w wieku 18 – 40 lat mający do 1000 majętku, by się wyposażyć i zaopatrzyć w konia mając się do Mayence (Moguncji?) i zameldować się marszałkowi Kellemanowi Ci którzy wstąpią do kawalerii otrzymają pensję w wysokości 600 franków od swoich rodziców.

Mathieu – Paul Louis de Montmorency, wicehrabia de Laval został mianowany kapitanem i komendantem korpusu. 4 grudnia 1806 r. stanął na czele 1 kompanii. Każda kompania składała się z kapitana – dowódcy roty, 2 poruczników, 2 podporuczników, 1 starszego sierżanta, 4 sierżantów, zbrojmistrza, furiera, 8 kaprali i 105 szandarmów. 9 grudnia 1806 r. minister wojny marszałek Aleksander Berthier włączył do etatu pułku jeszcze 2 trębaczki, 1 kowala i 1 starszego chirurga. Hippolyte d'Espinhal pozostawił w pamiętnikach wiele szczegółów dotyczących tego wyjątkowego oddziału. Został mianowany porucznikiem w 2 kompanii, którą dowodził hrabia d'Arberg. D'Espinhal jako towarzyszy miał de Norvins'a, de Juigne i de la Bedoyere, poruczników jak on. 2 kompania weszła 23 stycznia 1807 r. w sile 150 jeźdźców do Berlina, w towarzystwie regimentu fizylierów gwardii pułk. Boyer de Rebeval. Dwie pierwsze kompanie regimentu zostały zaangażowane przeciw „bandom” mjr Schilla i weszły do Szczecina wraz z fizylierami 11 lutego 1807 r. Weszli w skład oddziałów, na których czele stał gen. Piotr Teulie. Chronili wroski 4 regiment piechoty przed Maskow, potem skierowali się do Nowogardu (Neugarden) – bronione miasto było ufortyfikowane, ale pułk Boyer zrobił przejście przez fosy i skierował się w kierunku miasta poprzedzany przez sierżanta Sfindiera i porucznika d'Espinchala – trafili niespodziewanie między ludzi uzbrojonych w karabiny. To wydarzenie dało pułkownikowi Boyer Krzyż Oficerski Legii Honorowej, za sierżant Sfindier i por. d'Espinchal otrzymali Krzyż Legii Honorowej. Porucznik był pierwszym odznaczonym spośród szandarmów ordynansowych. 21 lutego 1807 r. zdobyto Trzebiatów i dalszy marsz na Kołobrzeg był kontynuowany. 7 marca szandarmi wykonali udaną szarżę pod Degow (Dygowo?). Wyróżnili się w niej La Bedoyere i d'Albuquerque. Pułk nie poniósł strat, jedynie Montmorency stracił czako. 8 marca oddział stanął przed Kołobrzegiem. Po kilku walkach wokół tego miasta, dwie kompanie zostały wezwane przez cesarza do Kwidzyna. 6 lipca przybyła do Kwidzyna 3 kompania i d'Espinchal odnalazł swego brata. 4 kompania dowodzona przez księcia Savoir – Carignan i 5 kompania, dowodzona także przybyła, ale aby towarzyszyć skutkiem decyzji z 12 lipca 1807 r., która ogłosiła rozpuszczenie oddziału. Oficerowie zostali wcieleni do wojsk liniowych i awansowani zostali o stopień wyżej! D'Espinchal np. został kapitanem – starszym adiutantem w 5 pułku huzarów. Szeregowi szandarmi trzech pierwszych kompanii zostali mianowani podporucznikami. Dwie ostatnie kompanie włączono do welitów gwardii. Jeden z szandarmów ordynansowych, Karol F. La Bedoyere został bohaterem okresu „stu dni”, ponieważ jako jeden z pierwszych przeszedł na stronę Napoleona i został jego adiutantem. Po klęsce pod Waterloo otwarcie bronił praw Napoleona II (syna Napoleona) do tronu, czym zyskał wielu wrogów. Za otwarte potępienie tych, którzy zdradzili Napoleona, został wpisany na listę proskrypcyjną na drugie miejsce. Aresztowany, skazany na śmierć i rozstrzelany. Uznany za męczennika, stał się jednym z symboli białego terroru. Źródła: L'epopee napoleonienne par F.G. Hourtoulle, 1992 R. Bielecki „Encyklopedia wojsk napoleońskich” Warszawa 2001